

Amsterdam omsingeld

Tekst & beeld:

Hans Tulleners (nr.574)

Het is niet ongebruikelijk dat een historisch gebouw een andere bestemming krijgt dan waar het aanvankelijk voor is gemaakt. Het Koninklijk Paleis op de Dam werd ooit gebouwd als stadhuis. Ook het gebouw Felix Meritis aan de Keizersgracht 324 onderging eenzelfde lot, maar wordt momenteel op vergelijkbare wijze gebruikt als waar het voor is neergezet.

Het genootschap Felix Meritis - dat 'Gelukkig door verdiensten' betekent - werd in 1777 opgericht door de gegoede burgerij op initiatief van horlogemaker Willem Writs en in 1788 ondergebracht in het imposante gebouw. Jacob Otten Husly was de man die het tekende in de Lodewijk XVI-stijl met beeldhouwwerk van Jan Swart. Het genootschap, in de wandeling 'Felix' genoemd, was opgericht in een tijd dat de aandacht voor kunsten en wetenschappen overal in Europa opkwam. Na een ongekende bloeitijd

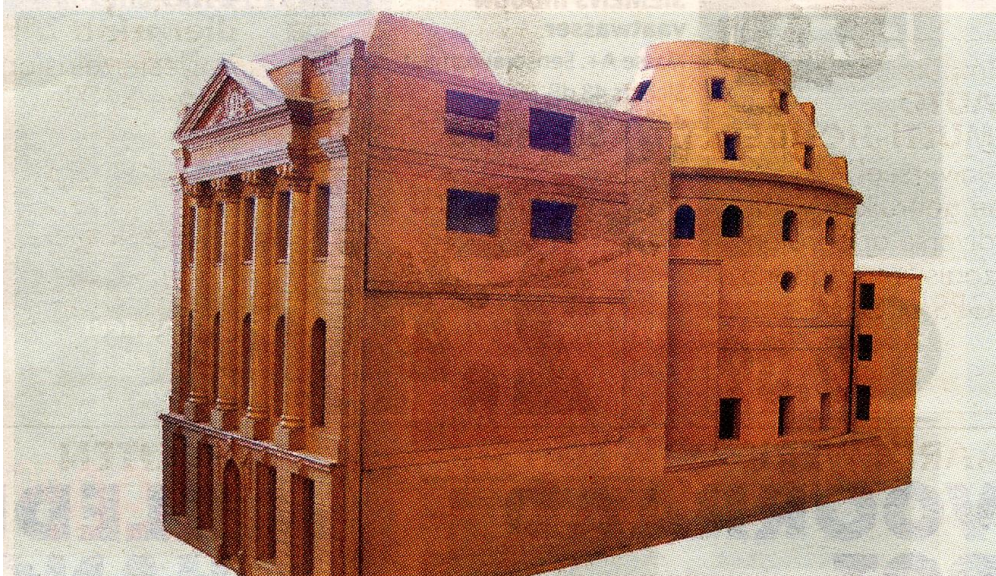
zette het verval in en het pand werd in 1890 verkocht - het kan soms vreemd lopen - aan een drukkerij. Aardig om te weten is dat De Echo (eerst nog De Echo van het Nieuws van den Dag genaamd) er nog is gedrukt. In 1949 werd het weer verkocht aan een stichting die, onder meer, het communistische dagblad De Waarheid uitbracht. Verminderde belangstelling voor de communistische idealen bracht opnieuw verandering. In 1969 trok Ramses Shaffy er met zijn Shaffy Chantant in en het gebouw werd bekend onder de naam Shaffy Theater. Veel jonge theatermakers maakten hier hun eerste voorstelling, maar ook hiervan nemen we afscheid. De cirkel is rond als in 1988 Stichting Felix Meritis zich in het pand vestigt met een Europees centrum voor Kunst, Cultuur en Wetenschap. Het wordt een 'platform voor vrijheid van meningsuiting' en zet de idealen van de oprichters min of meer voort.

Tijdens een aangename

rondleiding door het gebouw, georganiseerd door Amsterdam Cultuurhistorische Vereniging, wordt het gezelschap - de chroniqueur leert graag wat bijverteld over het oorspronkelijke gebruik van de zalen. Wist u bijvoorbeeld dat de Kleine Zaal van het Concertgebouw een kopie is van de, om zijn akoestiek beroemde, concertzaal in Felix?

Helemaal boven op het achterhuis is er zelfs een observatorium, dat eertijds werd gebruikt om naar de sterren te kijken. Vanaf 19 april staan hier 10 verrekijkers opgesteld, gericht op 10 belangrijke gebouwen. Het publiek mag dan voor € 6,50 komen genieten van een bijzonder uitzicht over de oude stad. Een bezoek aan één van de fraaiste bouwkundige monumenten uit de 18e eeuw meer dan waard!

Eén van de belangrijkste monumenten uit de 18e eeuw is Felix Meritis, Keizersgracht 324. Op de hoofdverdieping van het voorhuis bevindt zich een maquette van het gebouw.